

సామాజిక వ్యవస్థ పరివర్తన పక్రియ

భారతీయ సమాజం స్టడీ మెటీరియల్ - సామాజిక వ్యవస్థ పరివర్తన పక్రియ

సామాజిక వ్యవస్థ యొక్క పరివర్తన సంక్లిష్టమైన మరియు బహుముఖ ప్రక్రియ. పరివర్తన యొక్క సందర్భం మరియు లక్ష్యాలను బట్టి నిర్దిష్ట వివరాలు మారవచ్చు, అనేక సాధారణ దశలు మరియు పరిగణనలు తరచుగా అమలులోకి వస్తాయి. భారతదేశంలో సాంఘిక పరివర్తన ప్రక్రియ సమాజంలోని వివిధ అంశాల పరివర్తన ద్వారా రూపొందించబడింది - నిర్మాణం, సంస్కృతి, సంస్థ, భావజాలం మొదలైనవి. సామాజిక వ్యవస్థ పరివర్తన పక్రియ సంబంధించిన వివరాలు ఈ కథనంలో అందించాము.

సామాజిక వ్యవస్థ పరివర్తన రకాలు

సాధారణంగా సామాజిక మార్పు రెండు రూపాల్లో జరుగుతుంది.

వ్యవస్థలో మార్పు: అంటే వ్యవస్థలో సంభవించే చిన్న చిన్న మార్పులన్నీ ఈ సామాజిక మార్పు రూపంలోకి వస్తాయి. కార్ల మార్క్స్ దానిని పరిమాణాత్మక మార్పుల రూపంలో వర్ణించాడు. అకాల కమ్యూనిజం, ప్రాచీన సమాజం వంటి అన్ని సమాజాలలో ఇటువంటి మార్పులు జరుగుతూనే ఉంటాయి, అదేవిధంగా అన్ని రంగాలలో ఆధునిక సమాజాలలో వస్తున్న మార్పులు వ్యవస్థలో మార్పుకు మార్గాలు. నేటి కుటుంబంలో పిల్లలు మరియు మహిళలకు చాలా ప్రాముఖ్యత ఇవ్వబడింది, ఇది సంబంధాలలో మార్పుకు సూచిక.

వ్యవస్థ యొక్క మార్పు: ఈ రకమైన మార్పు మొత్తం వ్యవస్థలో మార్పును తెస్తుంది, ఉదాహరణకు కార్ల మార్క్స్ వివరించిన గుణాత్మక మార్పు, ఈ రకమైన మార్పు, ఎందుకంటే గుణాత్మక మార్పు కింద, మొత్తం వ్యవస్థ మరొక వ్యవస్థ ద్వారా భర్తీ చేయబడుతుంది. ఉదాహరణకు, భారతదేశంలో కుల వ్యవస్థ పూర్తిగా రద్దు చేయబడి, సంపూర్ణ వర్గ వ్యవస్థను స్థాపించినట్లయితే, అది వ్యవస్థ యొక్క మార్పుగా చెప్పబడుతుంది.

సామాజిక మార్పు యొక్క ప్రారంభ పరిస్థితులు

భారతీయ సమాజంలో పునర్నిర్మాణ ప్రక్రియలు ప్రజా విధానం మరియు జాతీయ భావజాలం యొక్క నిర్దిష్ట చారిత్రక సందర్భాల క్రింద చలనంలోకి వచ్చాయి. చారిత్రక శక్తులు ప్రారంభ సామాజిక పరిస్థితులను నిర్వచించాయి. ఈ పరిస్థితుల నుండి భారతదేశంలో సామాజిక పరివర్తన మరియు పునర్నిర్మాణ ప్రక్రియలు ప్రారంభమయ్యాయి.

సామాజిక స్థరీకరణ, రాజకీయ వ్యవస్థ మరియు సాంస్కృతిక భావజాలం సంబంధిత ప్రధాన నిర్మాణాలు. కులం సామాజిక పరివర్తన యొక్క ప్రధాన సూత్రాన్ని కలిగి ఉంటుంది మరియు సాంప్రదాయకంగా అది అంతర్గత స్వయంప్రతిపత్తిని కలిగి ఉంది. బ్రిటీష్ పాలన ప్రారంభించిన సామాజిక మార్పు ప్రక్రియ సామాజిక మరియు సాంస్కృతిక డైనమిక్స్ గా మారింది, ఇది సాంప్రదాయ భారతీయ సమాజం యొక్క నిర్మాణ నమూనా యొక్క పునర్వ్యవస్థీకరణను ప్రారంభించింది.

ఆధునిక విద్య మరియు న్యాయ-పరిపాలన నిర్మాణాల పెరుగుదల మొదలైనవి సామాజిక వ్యవస్థలో పరివర్తన తీసుకురావడం ప్రారంభించాయి. భారతీయ సమాజం ఒక వైపు పారిశ్రామికీకరణ మరియు ఆర్థిక వ్యవస్థ యొక్క మార్పులతో మరొక అడుగు ముందుకు వేసింది.

సామాజిక వ్యవస్థ పరివర్తన అంశాలు

భారతీయ సమాజం సంవత్సరాలుగా అనేక సామాజిక వ్యవస్థ మార్పులకు సాక్ష్యంగా ఉంది. భారతీయ సమాజంలో కొన్ని ముఖ్యమైన సామాజిక వ్యవస్థ మార్పులు ఇక్కడ ఉన్నాయి:

కుల వ్యవస్థ: శతాబ్దాలుగా భారతీయ సమాజంలో లోతుగా పాతుకుపోయిన కుల వ్యవస్థ గణనీయమైన మార్పులకు గురైంది. దేశంలోని చాలా ప్రాంతాలలో కుల ఆధారిత వివక్ష మరియు అంటరానితనం అనే భావన తగ్గింది. ప్రభుత్వం, నిశ్చయాత్మక కార్యచరణ విధానాలు ద్వారా సమాజంలోని అట్టడుగు వర్గాలకు అవకాశాలను అందించడం మరియు ఉద్ధరించడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది

విద్య మరియు అక్షరాస్యత: భారతీయ సమాజంలో విద్య మరియు అక్షరాస్యతపై దృష్టి విస్తరించింది. విద్యా హక్కు చట్టం వంటి ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలు 6 నుండి 14 సంవత్సరాల పిల్లలకు ఉచిత మరియు నిర్బంధ విద్యను అందించాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నాయి. ముఖ్యంగా మహిళలు మరియు అట్టడుగు వర్గాల్లో వయోజన అక్షరాస్యత రేట్లను మెరుగుపరచడానికి కూడా ప్రయత్నాలు జరిగాయి. విద్యకు పెరిగిన ప్రాప్యత సామాజిక చలనశీలతకు మరియు వ్యక్తులు మరియు సంఘాల సాధికారతకు దారితీసింది.

పట్టణీకరణ: వేగవంతమైన పట్టణీకరణ భారతీయ సమాజంలో గణనీయమైన మార్పులను తీసుకువచ్చింది. గ్రామీణ ప్రాంతాల నుండి నగరాలకు వలసలు సాంస్కృతిక మరియు సామాజిక పరివర్తనలకు దారితీశాయి. పట్టణ ప్రాంతాలు విభిన్న సంస్కృతులు, భాషలు మరియు జీవనశైలి యొక్క సమ్మేళన కుండలుగా మారాయి, సామాజిక వైవిధ్యం మరియు కాస్మోపాలిటనిజంను పెంపొందించాయి. అయినప్పటికీ, పట్టణీకరణ మురికివాడలు, సరిపోని మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఆదాయ అసమానతలు వంటి సవాళ్లను కూడా అందించింది.

సాంకేతికత మరియు కనెక్టివిటీ: సాంకేతికత, ముఖ్యంగా ఇంటర్నెట్ మరియు స్మార్ట్ఫోన్ల ఆగమనం, భారతీయ సమాజంలో కమ్యూనికేషన్ మరియు కనెక్టివిటీలో విప్లవాత్మక మార్పులు చేసింది. ఇది సోషల్ నెట్వర్కింగ్, సమాచారానికి ప్రాప్యత మరియు డిజిటల్ సాధికారత కోసం అవకాశాలను అందించింది. సోషల్ మీడియా ప్లాట్ఫారమ్లు ప్రజాభిప్రాయాన్ని సమీకరించడంలో, క్రియాశీలతను సులభతరం చేయడంలో మరియు సామాజిక సమస్యలపై అవగాహన పెంచడంలో ముఖ్యమైన పాత్ర పోషించాయి.

మహిళా సాధికారత: భారతీయ సమాజంలో మహిళా సాధికారత మరియు లింగ సమానత్వం వైపు క్రమంగా మార్పు వచ్చింది. రాజకీయాలు, విద్య మరియు శ్రామిక శక్తిలో సహా వివిధ రంగాలలో మహిళలు ఎక్కువగా పాల్గొంటున్నారు. లింగ ఆధారిత హింస, ఆడ శిశుహత్య, బాల్య వివాహాలు, విద్యలో అసమాన ప్రవేశం వంటి సమస్యలను పరిష్కరించేందుకు కృషి చేశారు. చట్టపరమైన సంస్కరణలు, ప్రజా చైతన్య ప్రచారాలు మరియు మహిళల నేతృత్వంలోని ఉద్యమాలు ఈ మార్పులను నడపడంలో కీలక పాత్ర పోషించాయి.

సామాజిక మార్పు తీసుకురావడానికి చర్యలు

- **విద్య:** విద్య అనేది సామాజిక మార్పుకు అత్యంత శక్తివంతమైన అంశం మరియు విద్యా ప్రక్రియ ద్వారా చాలా వరకు సామాజిక మార్పులను తీసుకురావచ్చు
- **సాంకేతిక మరియు శాస్త్రీయ అంశాలు:** వివిధ రకాల యంత్రాలు మరియు పరికరాలు మొదలైన సాంకేతిక మరియు శాస్త్రీయ ఆవిష్కరణలు సామాజిక మార్పులో శక్తివంతమైన కారకాలు. సులభంగా మరియు వేగవంతమైన కమ్యూనికేషన్ మార్గాలను ఉపయోగించడం ద్వారా సామాజిక మార్పులను తీసుకురావచ్చు
- **కొత్త అభిప్రాయాలు మరియు ఆలోచనలు:** సామాజిక మార్పు యొక్క మరొక అంశం కొత్త అభిప్రాయాలు మరియు ఆలోచనలు కనిపించడం. ఉదాహరణకు వరకట్నం, కుల వ్యవస్థ, స్త్రీ విద్య మొదలైన వాటి పట్ల వైఖరిలో మార్పులు వచ్చాయి. వాస్తవానికి, సామాజిక వ్యవస్థలో మార్పు ఎక్కువ భాగం కొత్త ఆలోచనా విధానాల పరిణామం ఫలితంగా జరుగుతాయి.

